

Sporočilo za javnost

Datum: 7. 3. 2025

Zadeva: Odprtje Dnevov enakosti spolov: Razprava o prihodnosti študij spola

Na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani smo včeraj, 6. marca, že peto leto zapored otvorili Dneve enakosti spolov (DES). Osrednji dogodek otvoritve je bila okrogla miza z naslovom *Prihodnost študijev spola*, na kateri so sodelovale ugledne predavateljice iz Beograda, Zagreba, Skopja in Ljubljane: dr. Branka Galić, dr. Isidora Jarić, dr. Biljana Kotevska, dr. Nina Perger in dr. Milica Antić Gaber.

Študiji spola in feministična teorija se že od svojega nastanka soočajo z napadi, diskreditacijami – bodisi odkritimi ali prikritimi odpori akterjev. Pogosto se jim odreka znanstvena legitimnost, omejuje pa se tudi njihov vstop v univerzitetne programe. A zakaj tolikšen odpor? »Študije spolov niso zgolj akademska razprava, temveč pomembno oblikujejo vsakdanje življenje, zlasti žensk. Omogočajo kritični premislek o družbenih normah, kot so neenaka razporeditev gospodinjanskega dela, skrbstvenega dela, plačna vrzel, spolno nadlegovanje, nasilje nad ženskami in še mnogi drugi. Še več: zaradi njih lahko te družbene probleme sploh obravnavamo in oblikujemo ustrezne ukrepe za njihovo odpravo,« pojasnjuje **dr. Antić Gaber**. Prav zato se jih pogosto poskuša utišati – ker odpirajo vprašanja, ki razkrivajo globoko zakoreninjene družbene neenakosti in s tem ogrožajo obstoječa razmerja moči.

A pot do študijev spola je bila dolga. Sogovornice so uvodoma izpostavile, da akademske institucije teh niso jemale resno, zato so se najprej razvijale v okviru feminističnih skupin, inštitutov in civilne družbe. V našem prostoru pa je zlasti tesno sodelovanje feminističnih skupin in nekaterih inštitucij in redkih akademskih krogov, kar kasneje pripomoglo k temu, da so se razvile ženske študije in feministična teorija na magistrski in doktorski stopnji.

Danes so študije spola še pod posebnim pritiskom, saj se tako imenovana gibanja proti teoriji spola krepijo po vsem svetu. **Dr. Biljana Kotevska** je opozorila na primere zamrznitve teh študij v nekaterih državah, ki jih kasneje nadomestile družinske študije. Če so v drugih državah napadi na študije spola bolj formalizirani, jih v Sloveniji izvajajo predvsem desne aktivistične politične opcije, še posebej ob kakšnih konkretnih dosežkih.

Odzivi na študije spola pa so odvisni tudi od povsem konkretnih političnih situacij. **Dr. Galić** je delila izkušnje s *Filozofske fakultete v Zagrebu*, kjer je njen predmet *Sociologija spola* že od

leta 2002 izbirni, a vsako leto beleži večje zanimanje, tudi s strani študentov drugih fakultet. V Splitu pa je bila njena izkušnja drugačna, saj je bila študentska populacija močno polarizirana, mnogi so namreč prihajali iz ruralnih okolij in močno prisotno patriarhatno miselnostjo.

V razpravi so sogovornice namenile tudi nekaj besed prihodnosti študijem spola. Strinjale so se, da bo potrebno poiskati nove načine, kako te vsebine približati širši javnosti, krepiti pomen skupnosti, ki se je ves čas razvijala tudi v okviru študijev spola, premisliti tudi o določenih prilagoditvah. A ker so se študiji spola v zadnjih letih teoretično in raziskovalno okrepili, mednarodno povezali, bodo tudi bolj odporni na različne ovire in napade, so sklenile.

Dnevi enakosti spolov se bodo skozi celoten marec nadaljevali z vrsto predavanj, delavnic in razprav, ki osvetljujejo pomen enakosti spolov v akademskem in širšem družbenem kontekstu. V programu dogodkov bodo obravnavana številna pomembna aktualna vprašanja enakosti spolov, kot so npr. inovativne prakse žensk na podežlju, spolna vzgoja, spolno nadlegovanje, spolna neenakost v izobraževanju, in še veliko drugih.

Otvoritev je popestril feministični pevski zbor **Z'borke**, ki je nastal marca leta 2014 kot odgovor na reproduciranje seksističnih, mizoginih besedil v popularni in zborovski glasbi. **Z'borke** so se temu zoperstavile s petjem pesmi, ki so opolnomočujoče, vzpodbujajo enakost in se borijo proti diskriminaciji.

Foto: Sodelujoče na odprtju Dnevov enakosti spolov FF 2025 (od leve proti desni: dr. Branka Galić, dr. Isidora Jarić, dr. Biljana Kotevska, dr. Nina Perger in dr. Milica Antić Gaber) ter voditelj okrogle mize dr. Roman Kuhar